

18/03/20

**ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ
Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΘΕΜΑ: Επαναληπτικές ασκήσεις στο λεξιλόγιο
Φυλλάδιο 1

1. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: Η ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΛΕΞΗΣ
(ενότητα 1, σελ. 23-25)

Οι λέξεις που βρίσκονται στις παρενθέσεις συγγέονται συχνά ως προς τη σημασία τους. **Να υπογραμμίσετε τη σωστή λέξη** λαμβάνοντας υπόψη το κείμενο (γλωσσικό περιβάλλον) μέσα στο οποίο βρίσκεται.

- α. Έχει πολύ ισχυρή (βουλή, βούληση) και θα καταφέρει να νικήσει τον αντίπαλό του.
- β. Κάθισε στο (εδώλιο, ειδώλιο) του κατηγορουμένου συντετριμμένος.
- γ. Η (έκκληση, έκλυση) ραδιενέργειας εξαιτίας του πυρηνικού ατυχήματος προκάλεσε μεγάλη οικολογική καταστροφή.
- δ. Ο υπουργός δεσμεύτηκε ότι δε θα υπάρξει (επιβολή, επιβουλή) νέων φόρων.

2. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: ΠΟΛΥΣΗΜΙΑ ΤΗΣ ΛΕΞΗΣ (ενότητα 2, σελ. 37-41)

Να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω λέξεις με διαφορετικό κάθε φορά περιεχόμενο (σημασία).

Π.χ. Ο ζαχαροπλάστης ετοίμασε το φύλλο, για να φτιάξει το γλυκό.

Η εφημερίδα σήμερα έχει πολλά φύλλα.

Τύπος:.....

Γλώσσα:.....

Λόγος:.....

Ουσία:.....

3. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: ΚΥΡΙΟΛΕΞΙΑ – ΜΕΤΑΦΟΡΑ (ενότητα 3, σελ. 56- 59)

Να αντικαταστήσετε τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις που έχουν μεταφορική σημασία με μια κυριολεκτική σημασία.

Π.χ. Η καρδιά του είναι σκληρή. (Μεταφορική σημασία)

Η πέτρα είναι πολύ σκληρή. (Κυριολεκτική σημασία)

α. Πάλεψα με πολλές δυσκολίες τον τελευταίο καιρό. ....

β. Όλες οι προσπάθειές μου να τον μεταπείσω ναυάγησαν πολύ σύντομα.

γ. Η Ακρόπολη βρίσκεται στην καρδιά της Αθήνας. ....

δ. Από αυτό το βιβλίο θα αντλήσετε πολλές πληροφορίες για την εργασία σας.

4.α. Να εντοπίσετε και να γράψετε δύο (2) μεταφορικές εκφράσεις που υπάρχουν στο πιο στο κείμενο 10, σελ. 58.

β. Να γράψετε το περιεχόμενό τους.

π.χ. Η μεταφορά «δεν χωράνε όλοι εδώ», σημαίνει : δεν υπάρχει αρκετός χώρος για όλους

Μεταφορά: .....

Το περιεχόμενό της: .....

Μεταφορά: .....

Το περιεχόμενό της: .....

5. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ: ΣΥΝΩΝΥΜΑ – ΑΝΤΙΘΕΤΑ (ενότητα 4, σελ. 81- 83)

α. Να υπογραμμίσετε δύο (2) συνώνυμες λέξεις σε κάθε γραμμή.

- πετώ, καταρρέω, ίπταμαι, σηκώνομαι
- αμφιβολία, ποικιλία, ενδοιασμός, ερώτημα
- πεποίθηση, υπεροχή, άγνοια, πίστη
- αλλοτρίωση, οίκτος, λύπηση, ευσπλαχνία
- ομιλία, συνέντευξη, λόγος, διδασκαλία

β. Να γράψετε τα αντίθετα των παρακάτω λέξεων που βρίσκονται μέσα στον πίνακα.

(Προσοχή: αν η λέξη είναι επίθετο, τότε θα βρείτε ένα επίθετο που να είναι αντίθετο αν η λέξη είναι ουσιαστικό, τότε βρείτε ένα ουσιαστικό που να είναι αντίθετο κτλ.)

- Π.χ. γλυκός – πικρός (είναι επίθετα)
προθυμία – απροθυμία (είναι ουσιαστικά)
μέσα – έξω (είναι επιρρήματα)
ανεβαίνω – κατεβαίνω (είναι ρήματα)
κερδισμένος – χαμένος (είναι μετοχές και έχουν κατάληξη –ισμένος)

προσιτός -	εύπιστος - .....
ισχυρός -	ψεύτικος - .....
εφήμερος -	όνειρο - .....
πολιτισμένος -	στενοχωριέμαι - .....
ντόπιοι -	δυσκολότερο - .....